

Het ontstaan van het Groen Kennisnet

Aad Alkemade

aad.alkemade@planet.nl

Groen Kennisnet is ruim tien jaar geleden op aandringen van het ministerie van LNV gestart om tot een verbetering van vraagsturing op kennis te komen. Oorspronkelijk doel was een uitwisselingsplatform voor leiders en deelnemers van innovatieprojecten. Groene onderwijsinstellingen gingen het echter vrij snel ook gebruiken in primaire onderwijsprocessen. Daardoor werd het naast project- en samenwerkingsomgeving tevens ontwikkelen productieomgeving. Anno 2010 bedraagt het aantal accounts ongeveer 70.000. Wekelijks loggen gemiddeld 10.000 unieke gebruikers in.

Eind 1998 begin 1999 wilde de Directie Kennis van het ministerie van LNV een impuls geven aan de infrastructuurontwikkeling van de publieke groene sector. Onvrede over de geringe mate van vraagsturing op kennis speelde bij het besluit tot die impuls een belangrijke rol. LNV vond het effect van de innovatiesubsidies voor het groen onderwijs te gering. Ook de doorstroming van kennis - van onderzoek naar onderwijs/ondernemers en vice versa - was onvoldoende. Resultaten van projecten werden niet gedeeld, er was geen sprake van verbreding buiten de projectdeelnemers en in projectvoorstellen werd geen rekening gehouden met wat anderen al gedaan hadden.

Na een verkennend onderzoek naar de sterke en zwakke kanten van de publieke groene sector en de te verwachten ontwikkelingen en trends werden er twee doelen geformuleerd, waaraan de nieuwe infrastructuur zou moeten bijdragen:

- Samenwerking tussen instellingen bij vernieuwing en uitvoering van het onderwijs; dit als tegenmaatregel tegen toenemende kleinschaligheid en versnippering.
- Kenniscirculatie zowel van resultaten van innovaties als van onderzoek en ervaringen.

Voor onderwijsvernieuwing en kenniscirculatie

Om Groen Kennisnet in zijn huidige opzet te begrijpen is het nuttig te weten, dat het begonnen is met een tool: Livelink. Een ict-platform waarmee projectdeelnemers en projectleiders van innovatieprojecten - gestimuleerd met de toenmalige Regeling Vernieuwing en Innovatie Agrarisch onderwijs (VIA) - informatie konden uitwisselen over doelen, voortgang en resultaten en waar projectresultaten en gemeenschappelijke kennis kon worden aangeboden en uitgewisseld.

Deze innovatieprojecten hadden als mogelijke resultaten: beschrijvingen van nieuwe modules, nieuwe methoden, nieuwe kennis, nieuwe leermiddelen, beeldenbanken,

nieuwe samenwerkingen, een pilot gericht op een andere vorm onderwijs, leren op afstand enz.

Een aantal innovatieprojecten gebruikte de tool echter niet alleen om samen te werken en resultaten te publiceren en te delen, maar ook om in het onderwijs hun bepaalde projectdoelen te realiseren. Bijvoorbeeld voor virtueel ondersteunende stagebegeleiding, toetsenbanken, leerlinginformatiesystemen, facilitering van afstandsleren en digitale communicatie met leerlingen.

Nadat de toepassingen hiervoor binnen Groen Kennisnet ontwikkeld werden, bleven desuccesvolste ook in de reguliere situatie in gebruik en was er in feite sprake van exploitatie. Een groot landelijk project dat Groen Kennisnet vol inzette om haar doelen op het gebied van ict-ondersteund onderwijs te bereiken, was Het Groene Lab. Dit innovatie- en samenwerkingsproject van AOC's is de basis geworden voor de huidige LeerwerkOmgevingen (ook wel digitaal portfolio genoemd) in Groen Kennisnet. In deze omgevingen plaatsen leerlingen hun bewijzen van bekwaamheid te inzage van hun stagebegeleider/coach en communiceren ze met hen.

De basis van Groen Kennisnet is dus:

- Tijdelijke project- en samenwerkingsomgeving: hulpmiddel voor ondersteunen van samenwerking gericht op innovatie en kenniscirculatie.
- Ontwikkelomgeving: hulpmiddel om ICT-innovaties (in onderwijs en kenniscirculatie) uit te proberen en te ontwikkelen
- Productieomgeving: omgeving om ontwikkelde producten te exploiteren en het gebruik te verdiepen en te verbreden; omgeving om structurele samenwerking te ondersteunen.

Innovatie en productie hebben in lijn met de opdracht van het ministerie van LNV aan Groen Kennisnet en de Groene Kennis Coöperatie twee hoofdaandachtsgebieden: onderwijsvernieuwing en kenniscirculatie. Voor innovatie op beide gebieden is Groen Kennisnet ontwikkelomgeving en tijdelijke project- of samenwerkingsomgeving en vervolgens ook productieomgeving geworden..

Huidige vormgeving en navigatie

Na inloggen komt de bezoeker op de hoofdpagina van Groen Kennisnet waar deze drie kolommen aantreft. Zie Figuur 1 frontpagina Groen kennisnet.

In de kolom leren staan projecten en initiatieven die voor het leren belangrijk of interessant zijn. De tweede kolom - Kennisplatform - biedt gekwalificeerde content die beschikbaar is voor de lerenden. De derde kolom -

Instellingen - bevat gegevens over de betrokken instellingen in het gehele agrokennissysteem

Beheer

Het beheer van Groen Kennisnet is functioneel en inhoudelijk gedecentraliseerd. Het systeem biedt de mogelijkheid dat per instelling eigen functioneel beheerders hun eigen onderdeel beheren. Hiermee is enerzijds de autonomie van de instellingen binnen het systeem gewaarborgd terwijl de beheerslast gedeeld wordt door alle betrokken instellingen.

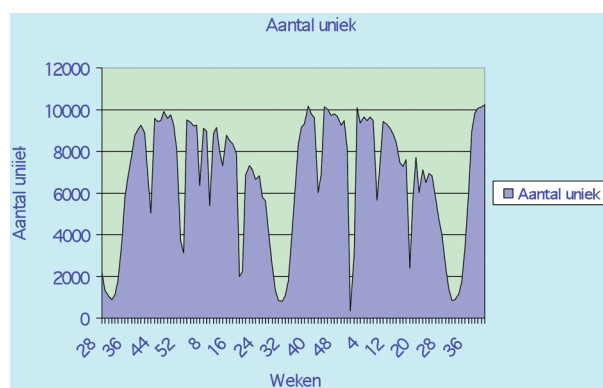
Huidige hoofdfuncties

Groen Kennisnet vervult op dit moment de volgende hoofdfuncties:

- Intranet en extranet: Elke instelling heeft een eigen ruimte binnen het systeem. Deze wordt decentraal door de instelling zelf onderhouden. De instelling bepaalt vervolgens welke informatie zij openbaar wil maken. Deze opzet biedt de mogelijkheid om leerlingen toch te laten kiezen voor een opleidingsprofiel hoewel er te weinig aanmeldingen zijn voor de individuele school.
- Schakelbord met zoekportalen en kennisdoorstroming.
- Samen met Stichting Kennisnet is er gewerkt aan een educatieve contentcorner. Succesvolle arrangementen kunnen voor alle docenten via de Educatieve Content Catalogus beschikbaar komen. Zo hoeft niet elke leraar opnieuw het wiel uit te vinden bij het samenstellen van leerarrangementen.

Figuur 1: frontpagina Groen kennisnet

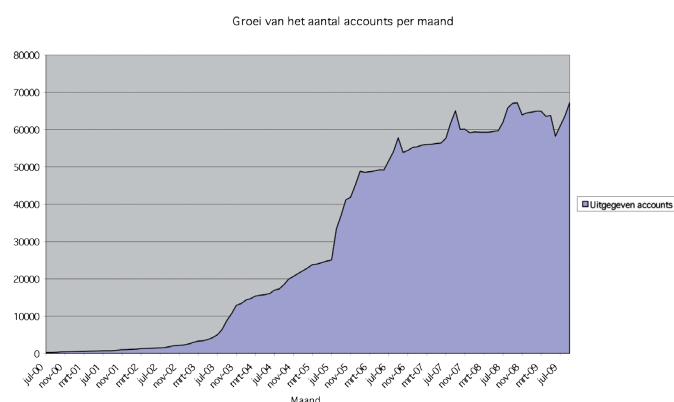
Figuur 2: aantal unieke aanloggingen per week medio 2009

Gebruik in cijfers

In de figuren 2, 3 en 4 is het gebruik van Groen Kennisnet in beeld gebracht.

Communities of Practise

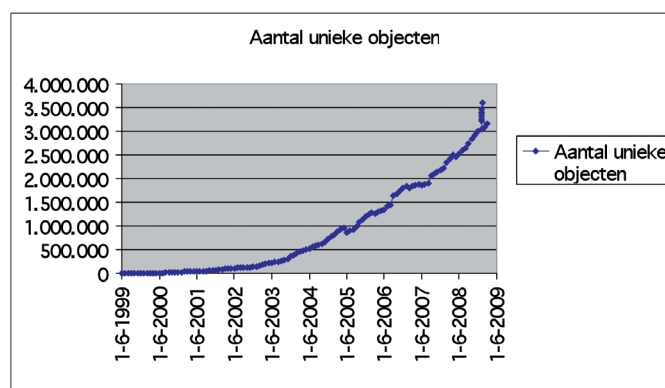
Sinds eind 2008 biedt Groen Kennisnet de toepassing Community of Practise (COP), een werk- en communicatieomgeving waarin groepen (ontwikkelaars, docenten, leerlingengroepen, projecten...) gericht kunnen kennisdelen, samenwerken en communiceren. In de COP kunnen leerlingen informatie uitwisselen met alumni, experts en overheden. De experts vinden hier alles over nieuwe wetgeving, etc. Medio 2009 waren er 403 COP's waarvan een deel actief was.

Figuur 3: groei accounts vanaf 2000 incl. correcties op 'dummy-accounts'

Tot slot

Tien jaar geleden was de opdracht te komen tot een betere kennisuitwisseling van en naar het onderwijs, nadat het BOVO-drieluik ter ziele was gegaan. Nu, anno 2010, is die doelstelling deels gerealiseerd.

Figuur 4: aantal unieke, gekwalificeerde documenten in het backoffice

Helaas zijn er vanuit de periferie nog te weinig instellingen die een informatiebijdrage leveren. Van Wageningen UR zijn maar weinig mensen actief binnen het systeem. Dit behoeft de volgende jaren veel aandacht.

Aad Alkemade is zelfstandig management consultant. Hij was van 1999 tot 2009 programmamanager Groen Kennisnet.